

що мають безпосереднє значення для забезпечення національної безпеки. А отже, вирішення окреслених проблем важливе з точки зору захисту національної безпеки України, з якою ця сфера споріднена [10].

Список використаних джерел

1. Про державну таємницю: Закон України від 21 січня 1994 року № 3855 // Відомості Верховної Ради України. 1994. № 16. Ст. 93.
2. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 року № 2341 // Відомості Верховної Ради України. 2001. № 25–26.
3. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13 січня 2011 року № 2939-VI // Відомості Верховної Ради України. 2011. № 32. Ст. 314.
4. Корж А. В., Фонтош Н. М. Проблеми вдосконалення юридичної термінології в українському законодавстві // Держава і право. 2009. Вип. 46. С. 610–616.
5. Шумов П.В. Соотношение понятий «защита» и «охрана» информационных прав // Уголовно-исполнительная система: право, экономика, управление. 2013. № 5. С. 12–14.
6. Тархов В.А. Гражданское право. Общая часть: курс лекций. Чебоксары: Чувашское книжное издательство, 1997. 331 с.
7. Про здійснення державних закупівель: Закон України від 10 квітня 2014 року № 1197 // Відомості Верховної Ради України. 2014. № 24. Ст. 883.
8. Фатьянов А.А. Проблемы защиты конфиденциальной информации, не составляющей государственную тайну // Информационное общество. 1997. № 1. С. 48–56.
9. Стратегія національної безпеки України, затверджена Указом Президента України від 26.05.2015 р. № 287/2015. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/287/2015?nreg=287%2F2015&find=1&text=%F2%E0%BA%EC%ED%E8%F6&x=0&y=0> (дата звернення: 20.03.2019 р.)
10. Олійник В. Понятійні проблеми інституту державної таємниці // Науковий часопис Національної академії прокуратури України. 2015. № 4. С. 129–135. URL : <http://www.chasopysnapu.gov.ua/chasopys/ua/pdf/8-2015/olijnyk.pdf> (дата звернення: 20.03.2019 р.)

КРИТЕРІЙ ПОДІЛУ ПРАВА НА ПРИВАТНЕ І ПУБЛІЧНЕ

Теремцова Н.В., кандидат юридичних наук, доцент кафедри теорії права та держави юридичного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Teremtsova N.V. THE CRITERIA FOR DIVISION OF THE RIGHT TO PRIVATE AND PUBLIC

Анотація. В процесі дослідження визнано, що існують різні підходи щодо поділу права на приватне і публічне. Критеріями класифікації правових норм на норми публічного і приватного права є їх роль в суспільстві та характер інтересів, що ними виконуються та захищаються тими чи іншими нормами права. Автором запропоновано визначення публічного та приватного права та оновлено критерії їх поділу. Результати дослідження можуть бути використані у правотворчій та правозастосовчій діяльності на різних стадіях правотворчого процесу.

Ключові слова: Правова норма, приватне право, юридичні норми, публічне право, органи державної влади, суспільні відносини, суб'єкти права.

Summary. The object of research are division of law. The essence of this study is that, in addition to branches in the structure of law, legal norms can be divided into two large groups: private and public law. The distribution of the system of law to public and private is the most researched and widely recognized in jurisprudence. The Purpose - achieving the goal is to prove that the main criteria for dividing the right into private and public are characteristic of satisfying the interests and subject composition of legal relations. In accordance with them, the private law includes the norms and principles governing the legal relations between individuals and legal entities, which satisfy mainly individual interests. The method includes a comprehensive analysis and synthesis of the available scientific and theoretical material and the formulation of relevant conclusions, as well as substantiated recommendations. Such methods uses scientific knowledge, terminology, logical-semantic, functional, systemic and structural, logical and normative, historical. Results: in the course of the research it was recognized that there are different approaches to the division of the right to private and public. The criteria for classifying legal norms for the rules of public and private law are their role in society and the nature of interests that are being enforced and protected by those or other rules of law. In the course of research, the author proposed the definition of public and private law and updated the criteria for their division. The results of the research can be used in law-

making and law-enforcement activities at different stages of the law-making process. The article ends with definitions of public and private law. Private law - is an ordered set of legal rules that protect and regulate the relations of individuals. Public law also forms the rules that establish the order of the activities of state authorities and management. It was noted the criteria for classifying legal norms for the rules of public and private law are the role in society and the nature of the interests that are being pursued and protected by those or other norms.

Keywords. *Legal norm, private law, legal norms, public law, bodies of state power, social relations.*

Постановка проблеми. Актуальним напрямком у теоретико-правовій науці є дослідження проблеми щодо критерію поділу права на приватне і публічне.

Сутність даного дослідження полягає в тому, що крім галузей в структурі права юридичні норми можна поділити на дві великі групи: на приватне і публічне право. Розподіл системи права на публічне та приватне є найбільш дослідженим і широко визнаним в юриспруденції. Такий поділ отримало визнання ще в Стародавньому Римі.

Приватне право – це упорядкована сукупність юридичних норм, які охороняють і регулюють відносини приватних осіб. Публічне ж право утворюють норми, що закріплюють порядок діяльності органів державної влади та управління.

Критеріями класифікації правових норм на норми публічного і приватного права є роль в суспільстві і характер інтересів, що ними виконується та захищаються тими чи іншими нормами.

Норми, що забезпечують загальнозначущі (публічні) інтереси – інтереси суспільства і держави, відносяться до галузей публічного права. Норми права регулюють найбільш важливі суспільні відносини, встановлюючи межі можливою, дозволеного поведінки суб'єктів права, виступаючи мірою свободи людини в суспільстві. Засновник соціології Огюст Конт вважав її наукою про суспільство, простором, в якому здійснюється життя людей. Без нього життя людини неможливе, чим і пояснюється важливість доведення ним даної дилеми.

Суспільство – соціальна організація країни, що забезпечує спільну життєдіяльність людей. Це частина матеріального світу що відокремилася від природи та представляє собою історично розвивається форму зв'язків і відносин людей у процесі їх життєдіяльності.

Держава – організація політичної влади, що здійснює управління суспільством і забезпечує в ньому порядок і стабільність.

Поділ права на підрозділи публічне та приватне є загальноновизнаним, питання щодо критерію такого поділу залишається дискусійним.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Значний внесок щодо розробки цієї проблематики зробили науковці, С.С. Алексєєв, Л. В. Борисова, Л.Ю. Грудцина, Н. Д. Еріашвілі, С.О. Іванова, В.В. Копейчиков, В.О., Котюк, В.В. Лазарєв, М.М. Марченко, Н.М. Оніщенко, Харитонова Ю. С. та інші.

На сьогодні залишається чисельна кількість питань щодо критерію поділу права на приватне і публічне як динамічної категорії в теорії права, а також значення поділу права, що має важливе теоретичне та практичне значення, залишаються невирішеними й недостатньо вивченим в теорії права та юридичній науці.

Постановка завдання. Визначити чіткі критерії розмежування публічного та приватного права, корупційні ризики та корупційні передумови поширення торгівлі людьми, з'ясувати генезис походження публічного та приватного права.

Виклад основного матеріалу дослідження. В літературі обґрунтовано декілька позицій щодо розмежування права на публічне та приватне. Так, на думку вченого Марченка М.М. в англосаксонській правовій сім'ї поділ права на приватне і публічне практично не використовується.[21, с. 252–253].

Вчені [10, с. 15] Борисова Л. В., Грудцина Л. Ю., Іванова С. О. Харитонова Ю. С., Еріашвілі Н.Д., тощо, вважають, що: 1) Критерієм диференціації права на приватне і публічне запропоновано вважати метод побудови правовідносин (теорія субординації і координації). На думку прихильників цього підходу, правовідносини між юридично

рівними суб'єктами регулюються приватним правом, а правовідносини між юридично - пануючим і (підвладним) - правом публічним.

Однак ця теорія виявляється непридатною для деяких видів правовідносин, в яких взаємодіють юридично не підлеглі один одному (рівноправні) суб'єкти, наприклад, для правовідносин, що виникають при укладанні та реалізації публічно-правових договорів між державами (окремими частинами держав), адміністративних договорів між органами публічної влади, колективних трудових договорів між роботодавцем і працівниками. Крім того, публічні суб'єктивні юридичні права і обов'язки можуть бути реалізовані не лише у владних відносинах.

Так, наприклад, на підставі ч. І ст.55 Конституції України «Права і свободи людини і громадянина захищаються судом», [1] зазначено, що кожному гарантується право на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб.

Частина перша статті 55 Конституції України містить загальну норму, яка означає право кожного звернутися до суду, якщо його права чи свободи порушені або порушуються, створено або створюються перешкоди для їх реалізації або мають місце інші ущемлення прав та свобод. Зазначена норма зобов'язує суди приймати заяви до розгляду навіть у випадку відсутності в законі спеціального положення про судовий захист.

Відмова суду у прийнятті позовних та інших заяв чи скарг, які відповідають встановленим законом вимогам, є порушенням права на судовий захист, яке відповідно до статті 64 Конституції України не може бути обмежене. [1]

Таким чином, положення частини першої статті 55 Конституції України закріплює одну з найважливіших гарантій здійснення як конституційних, так й інших прав та свобод людини і громадянина.

Частина перша статті 55 Конституції України відповідає зобов'язанням України, які виникли, зокрема, у зв'язку з ратифікацією Україною Міжнародного пакту про громадянські та політичні права [4, (582-12)], Конвенції про захист прав і основних свобод людини (Рим, 1950 рік) [5, (995-004)], що згідно зі статтею 9 Конституції України є частиною національного законодавства України.

Отже, кожен має право на розгляд справи в тому суді і тим суддею, до підсудності якого вона належить, тобто громадянин має право подати позов, а суд зобов'язаний прийняти його до розгляду. Безумовно, таке ставлення є публічно-правового, але чи є воно ставленням пануючого і підлеглого? Звичайно ні, оскільки ні громадянин, ні суд не підкоряються в даному випадку один одному, кожен із них лише реалізує свої суб'єктивні юридичні права і обов'язки.

Так, метод побудови правовідносин не може розглядатися в якості універсального критерію поділу права на приватне та публічне. А посилання на те, що до приватноправових відносин вступають рівноправні суб'єкти, а до публічно-правових – нерівноправні (підлеглі один одному), не завжди показує специфіку приватного і публічного права: в окремих випадках в публічних правовідносинах підпорядкування одного суб'єкта іншому взагалі відсутня.

2) На думку вченого Муромцева С.О., критерієм розмежування між приватним і публічним правом вважають спосіб захисту прав їх учасників [22, с. 169].

Відповідно до цієї концепції приватним правом регулюються правовідносини, де ініціатива захисту порушеного суб'єктивного юридичного права надається самій зацікавленій особі, а в разі якщо захист ініціюють уповноважені органи влади, то правовідносини регламентуються публічним правом.

Щодо даної позиції, то можна зазначити, що хоча спосіб захисту на практиці дійсно може проявлятися лише після порушення суб'єктивних юридичних прав, проте він, а отже, і характер суб'єктивного права визначені до правопорушення, а не після нього.

Разом із тим спроба визначити поняття приватного або публічного права через спосіб судового захисту неминуче призводить до визначення «Х» через «Х»: приватне право є право, що охороняється приватним позовом, а приватний позов є спосіб охорони приватного права [6, с. 31].

Ще одним істотним недоліком способу захисту як підстави розподілу права на приватне і публічне є те, що органи публічної влади можуть подавати позови на захист приватних суб'єктивних юридичних прав громадян.

Так, наприклад, згідно ст. 56 Цивільного процесуального кодексу України [2] та ст. 23 Закону України «Про прокуратуру» прокурором може бути подана заява на захист прав, свобод і законних інтересів громадянина в разі, якщо громадянин за станом здоров'я, віком, недієздатності та інших поважних причин не може звернутися до суду сам. Тому спосіб захисту не можна вважати критерієм поділу права на приватне і публічне.

3. В якості підстави такого поділу нерідко називають характер реалізованого в правовідносинах інтересу [15]. Виходячи з цього вчені стверджують, що приватне право спрямоване на задоволення і охорону індивідуальних інтересів, а публічне – спільних інтересів.

Критерій інтересу піддається критиці з наступних причин:

а) Вважаючи те, що публічні інтереси іноді розглядають як суму приватних інтересів, тобто загальний інтерес розуміють як сукупність індивідуальних. Але якщо публічний інтерес і можна розглядати як сукупність індивідуальних (приватних), то сукупність далеко не всіх приватних інтересів може претендувати на загальне значення. [7, с. 60].

Загальне не тотожне сумі окремих явищ, загальне – це лише те, що об'єднує всі ці явища, то, що в них є однаковим. Все інше їх розмежовує, а не зближує. Отже, загальне не є механічним з'єднанням окремих явищ. Публічний інтерес – це інтерес, який стосується суспільства в цілому, а не окремих його представників, які за різними причинами загальний інтерес можуть і не визнавати. Й навпаки, свій приватний інтерес вони часом схильні вважати публічним.

б) У зв'язку з тим, що в публічному право - відношенні хоча і реалізується спільний інтерес, його учасники так чи інакше задовольняють і свої власні інтереси [17, с. 24].

Але якщо задоволення публічного інтересу не виключає можливості реалізації поряд із ним приватного інтересу, то в разі здійснення тільки приватного інтересу публічний інтерес не задовольняється.

в) Через те, що право в цілому має віддзеркалювати і захищати в один і той же час як громадські інтереси, так і приватні [10, с. 13].

Автор повністю розділяє думку вчених, однак якщо розглядати приватне і публічне право окремо, щодо окремо один від одного, то перше насамперед охороняє суб'єктивні права і обов'язки, реалізуючи які суб'єкти задовольняють свої особисті інтереси, а публічне право – суб'єктивні права і обов'язки, реалізація яких торкається інтересів суспільства в цілому. Тому цілісність права не заперечує відмінність, відособленості відображених і інтересів, що ним захищаються.

г) Оскільки вважають, що характер інтересу – це прояв суб'єктивності в праві, але ні в якому разі не сутнісна ознака. [7, с. 19]. Тут не враховується, що про прояв суб'єктивності можна говорити лише при реалізації суб'єктивних прав і обов'язків. Закріплюють їх норми права максимально об'єктивні, оскільки вони фіксують реально існуючу диференціацію загальних і приватних інтересів.

Дещо по-іншому зміст даного критерію розкривається тоді, коли до приватноправових пропонують зараховувати ті відносини, які держава віддає на розсуд громадян, самостійно вирішальних, використовувати їх чи ні свої суб'єктивні права [8, с. 64].

Водночас із цим вчені вказують, що зміст публічного права не може визначатися або змінюватися угодою учасників правовідносин.

Однак тут не враховується, що використання суб'єктивних прав, на відміну від обов'язків, завжди залежить від розсуду їх володарів. А укладання договорів, що передбачає самостійне використання суб'єктивних прав сторонами договірному процесу, регулюється не лише приватним, але й публічним правом.

4. Слід відзначити ще один критерій розмежування приватного та публічного права вважається суб'єктивний склад правовідносин [23]. Отже, відповідно до нього приватне право регулює правовідносини громадян (підданих) між собою, тобто правовідносини між особами, підлеглими не один одному, а органам публічної влади і в цьому сенсі рівними один одному. Публічне право в свою чергу – регулює правовідносини, де однією зі сторін обов'язково є держава або його частина в особі уповноважених органів.

Однак існує ще й точка зору, що якщо суб'єкт публічної влади здійснює свою діяльність відповідно до тих же правовими приписами, які діють щодо приватної особи, має ті ж суб'єктивні права і несе ті ж обов'язки, здійснює такі ж самі діяння, як і приватний суб'єкт (наприклад, укладання угод для державних потреб, інші правовідносини між громадянами і державою як скарбницею, тобто державою як носієм майнових прав та обов'язків), то він здійснює приватноправову діяльність [17, с. 95].

Разом із тим, хоча дані правовідносини регулюються цивільним правом, фізичні (юридичні) особи реалізують в даному випадку свої особисті інтереси, в той час як органи державної (муніципальної) влади діють в публічних інтересах.

Тому на них можуть накладатися будь-які додаткові обмеження, які відсутні по відношенню аналогічної діяльності фізичної або юридичної особи. Отже, можна сказати, що такі правовідносини регулюються не лише приватним, але й публічним правом.

Деякі з дослідників, не знайшовши універсального підстави для розмежування приватного і публічного права, намагаються використовувати одночасно кілька критеріїв. Так, наприклад, Р. Ієрінг в якості критеріїв поділу права на приватне і публічне називав характер інтересу разом із основою та способом захисту. [18, с. 181–183].

На думку вчених Д. В. Єрофєєвої та Р. В. Шагієвої в якості підстав щодо класифікації правових норм на норми публічного та приватного права пропонують розглядати ними роль у суспільстві, що вони виконують, а також характер інтересів, що ними захищаються. Однак у чому саме полягає тотожність між діянням, яке з них виконує приватне, а яке публічне право, вчені остаточно не визначають. [16, с. 109].

Автор погоджується з думкою вченого В. В. Болгової в тому, що, застосовуючи «комплексні» критерії, ми знаходимося в неоднозначному становищі. З одного боку, заповнюючи прогалини, ми долаємо недоліки, які є у кожного окремо, а з іншого – об'єднуємо їх недалеко. [8, с. 28]. Разом із тим одночасне використання декількох критеріїв не завжди веде до об'єднання їх недоліків.

Висновки. На нашу думку, основними критеріями поділу права на приватне і публічне є характер інтересів і суб'єктний склад правовідносин. До приватного права належать норми та принципи, які регулюють правовідносини між фізичними і юридичними особами, що задовольняють переважно індивідуальний інтерес.

Публічне право охоплює норми та принципи, які дозволяють учасникам правовідносин, задовольняти інтерес суспільства в цілому (можливо, поряд з індивідуальними інтересами окремих осіб). При цьому в публічно-правових відносинах хоча б однією зі сторін є держава або його частина в особі уповноважених органів.

Відмінності між приватним і публічним правом полягають в наступному: 1) публічне право спрямоване на регулювання правовідносин, учасники яких задовольняють інтереси суспільства в цілому (можливо, разом із особистим інтересом), а суб'єкти приватного права - індивідуальні, особисті інтереси; 2) в публічно-правових відносинах однією зі сторін завжди є держава (окремі його частини) в особі уповноважених органів, другою стороною може бути як інша держава (частина держави), так і фізична (юридична) особа. Учасниками приватноправових відносин є лише фізичні і юридичні особи; 3) приватне право засноване на принципі «дозволено все, що прямо не заборонено

юридичними нормами», а публічне право - на ідеї «заборонено все, що юридичними нормами прямо не дозволено»; 4) ядром приватного права є майнові відносини, основу публічного права складають відносини, що пов'язані з організацією і компетенцією органів публічної влади.

В даний час спостерігається деяке зближення приватноправових і публічно-правових засад, оскільки держава (окремі його частини) активно вступають у відносини цивільно-правового характеру, узаконений і широко поширений термін «державні послуги». Проте, таке зближення не сприяє їх злиття. Приватне і публічне право існують об'єктивно, незалежно від визнання чи невизнання такого підрозділу.

Разом з тим існує й інша думка, що полягає в тому, що межа між сферами приватного і публічного інтересів суб'єктивна, рухлива і визначається законодавцем [20, с. 160]. Однак цілком очевидно, що якщо законодавець буде довільно замінювати приватне право публічним, або навпаки, то це може підірвати суспільний порядок і перешкодити нормальному розвитку держави.

Приватне і публічне право - це об'єктивно існуючі, відносно незалежні, взаємодіючі між собою підрозділи права як системи. Підставами їх диференціації є характер реалізованих у правовідносинах інтересів і особливості їх суб'єктного складу.

Спільне використання цих критеріїв дозволяє найбільш послідовно і чітко здійснити розмежування підсистем приватного і публічного права.

Список використаних джерел

1. Конституція України. // (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141). – Режим доступу <https://zakon.rada.gov.ua>.
2. Цивільний процесуальний кодекс України. (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2004, № 40-41, 42, ст.492). // Документ 1618-IV, чинний, поточна редакція — Редакція від 04.11.2018, підстава - [2581-VIII](#). – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua>.
3. Рішення Конституційного Суду України № 9-зп від 25.12.97. // Офіційне тлумачення. – Режим доступу <https://zakon.rada.gov.ua>.
4. Постанова Верховної Ради УРСР Про приєднання Української Радянської Соціалістичної Республіки до Факультативного протоколу до Міжнародного пакту про громадянські та політичні права. // Документ 582-XII, поточна редакція — Прийняття від 25.12.1990 /// (Відомості Верховної Ради УРСР (ВВР), 1991, N 5, ст. 26). – Режим доступу <https://zakon.rada.gov.ua>.
5. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод. // Документ 995_004, чинний, поточна редакція — Редакція від 02.10.2013, підстава - [994_002-13](#). – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua>.
6. Агарков М. М. Ценность частного права // Правоведение. – 1992. – № 1. – С. 31.
7. Болгова В. В. Общая характеристика материальных теорий разграничения права на публичное и частное // Право и политика. – 2008. – № 7. – С. 1569
8. Болгова В. В. Смешанные теории разграничения права на публичное и частное // Вопросы экономики и права. – 2008. – № 1. – С. 29.
9. Белов В. Е. К вопросу о частных отношениях // Образование и право. – 2012. – № 12. – С. 64.
10. Борисова Л. В. Об основаниях (критериях) деления права на частное и публичное // Вестник МГОУ. Серия «Юриспруденция». – 2013. – № 1. – С. 15.
11. Гражданское право: актуальные проблемы теории и практики / под общ. ред. В. А. Белова. – М. :Юрайт-Издат, 2008. – 559с.
12. Грудцына Л. Ю., Иванова С. А. Частное и публичное право: введение в проблему (памяти доктора юридических наук, профессора Николая Михайловича Коршунова) // Современное право. –2012. – № 4. – С. 4
13. Грудцына Л. Ю., Проблемы теории права // Образование и право. – 2013. – № 1. – С. 31.
14. Грудцына Л. Ю., Частное и публичное в праве //Вестник Финансового университета. – 2012. – № 1. – С. 44.
15. Дигесты Юстиниана. – URL: <http://www.digestaiust.narod.ru>.
16. Ерофеева Д. В., Шагиева Р. В. Публичное и частное право: некоторые вопросы истории и теории // Образование и право. – 2012. – № 12. – С. 109.
17. Зеккер Ф. К вопросу о разграничении частного и публичного права (германская правовая доктрина) // Бизнес, менеджмент и право. – 2010. – № 1. – С. 90.
18. Иеринг Р. Дух римского права на различных ступенях его развития. – СПб. : Типография В. Безобзорова и комп., 1875. –С. 181–183.

19. Кожевников С. Н. Право публичное и частное. Право материальное и процессуальное // Международное публичное и частное право. – 2005. – № 2. – С. 2–3.
20. Косаренко Н. Н. Категория «интерес» в системе публичного и частного права // Знание. Понимание. Умение. – 2007. – № 3. – С. 160.
21. Марченко М. Н. Теория государства и права : учебник. – М. : Проспект. 2012. – С. 252–253.
22. Муромцев С. А. Определение и основное разделение права. – 2-е изд., доп. – СПб. : Изд-дат. Дом С.-Петербур. гос. ун-та : Изд-во юрид.фак-та СПбГУ, 2004. – С. 169.
23. Матузов Н. И., Малько А. В. Теория государства и права : учебник. – М.: Юристъ, 2004. – С. 320.
24. Черепяхин Б. Б. Труды по гражданскому праву. – М. : Статут. 2001. – URL: <http://civil.consultant.ru>.
25. Эриашвили Н. Д. Законодательство как основа единства частных и публичных интересов // Образование и право. – 2012. – № 12. – С. 99.

УДК 349 (477)

ПЕРЕДОВИЙ ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД В РЕФОРМУВАННІ ПОЛІЦІЇ ТА МОЖЛИВОСТІ ЙОГО ВПРОВАДЖЕННЯ В УКРАЇНІ

Фетісова С.В., кандидат юридичних наук, с.н.с.; **Кучмійов А.В.**, кандидат економічних наук

Fetisova S.V., Kuchmirov A.V. ADVANCED FOREIGN EXPERIENCE IN REFORMING THE POLICE AND THE POSSIBILITIES OF ITS IMPLEMENTATION IN UKRAINE

***Анотація.** У статті проведено дослідження передового міжнародного досвіду у сфері розбудови кадрового потенціалу органів поліції. За результатами аналізу джерел теоретичного та емпіричного характеру сформовано ряд теоретико-утилітарних рекомендацій щодо можливості адаптації передових міжнародних стандартів кадрового забезпечення органів поліції в практику функціонування кадрових підрозділів Національної поліції України. В числі останніх ключовими визначено зміни до діючої нормативної бази з питань формування кадрового складу органів Національної поліції України, в частині посилення рівня соціального захисту працівників.*

***Ключові слова:** кадрове забезпечення, Національна поліція України, реформування, євроінтеграція, ефективність, міжнародний досвід, оптимізація.*

***Abstract.** The article is devoted to the research of advanced international experience in the field of building the human potential of police authorities. According to the results of the analysis of sources of theoretical and empirical nature, a number of theoretical and utilitarian recommendations have been formed concerning the possibility of adapting the advanced international standards of staffing of the police authorities to the practice of the personnel units of the National Police of Ukraine. Among the latter, key changes were made to the existing base on the formation of personnel of the bodies of the National Police of Ukraine, as part of the strengthening of the level of social protection of workers.*

***Key words:** personnel support, National Police of Ukraine, reform, euro integration, efficiency, international experience, optimization.*

Актуальність теми. Реформування поліцейських структур у всьому світі тісно пов'язано з суспільними змінами. Україна в даному випадку не стала винятком, адже реформі Національної поліції України передували революційні події. Однак, будь-які зміни повинні враховувати історико-культурні особливості держави, геополітичну орієнтацію та задовольняти вимоги громадян. Політика децентралізації не лише допомогла сформувати нову модель поліції, але й визначила головний орієнтир – співпраця з громадськістю. Отже, основний вектор діяльності поліції було визначено принципом “community policing”, тобто створення довірливих відносин між поліцією та населенням, що визначається Стратегією розвитку системи Міністерства внутрішніх справ України до 2020 року від 22.10.2014 [1,17].

Етап реформування МВС України офіційно розпочався із створення у квітні 2014 році Експертної ради з питань дотримання прав людини та реформування органів внутрішніх справ. Ініціатива належала новому керівництву Міністерства на чолі з А.